

SIGNAL IDUNA

SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

Dobrze wiedzieć, że jest SIGNAL IDUNA.

**Ogólne Warunki
Ubezpieczenia
NASTĘPSTW
NIESZCZĘŚLIWYCH
WYPADKÓW
NA TERENIE
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

Spis treści

I. POSTANOWIENIA WSPÓLNE	4
§ 1	4
Postanowienia ogólne	4
§ 2	5
Definicje	5
§ 3	8
Zawarcie umowy ubezpieczenia	8
§ 4	9
Składka ubezpieczeniowa	9
§ 5	10
Okres ubezpieczenia, okres ochrony ubezpieczeniowej oraz zakres terytorialny ubezpieczenia	10
§ 6	11
Odstąpienie od umowy ubezpieczenia	11
§ 7	11
Suma ubezpieczenia/ Suma gwarancyjna	11
§ 8	14
Postępowanie w razie powstania szkody	
Postanowienia ogólne	14
§ 9	14
Ustalenie i wypłata świadczenia dla ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, assistance, kosztów ratownictwa, kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów rehabilitacji, odpowiedzialności cywilnej, bagażu podróżnego, sprzętu sportowego	14
§ 10	19
Termin wypłaty świadczenia	19
§ 11	19
Sposób rozpatrywania odwołań, skarg i wniosków	19
§ 12	20
Roszczenia regresowe	20
II. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	20
§ 13	20
Przedmiot ubezpieczenia	20
§ 14	20
Ograniczenia odpowiedzialności	20
§ 15	22
Postępowanie w razie nieszczęśliwego wypadku	22
III. UBEZPIECZENIE ASSISTANCE	22
§ 16	22
Przedmiot ubezpieczenia	22
IV. UBEZPIECZENIE KOSZTÓW UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY MEDYCZNEJ	24
§ 17	24
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	24

V. UBEZPIECZENIE KOSZTÓW RATOWNICTWA	25
§ 18	25
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	25
VI. UBEZPIECZENIE KOSZTÓW REHABILITACJI	25
§ 19	25
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	25
VII. OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI ORAZ POSTĘPOWANIE W RAZIE SZKÓD Z UBEZPIECZENIA ASSISTANCE, KOSZTÓW UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY MEDYCZNEJ, KOSZTÓW RATOWNICTWA, KOSZTÓW REHABILITACJI	26
§ 20	26
Ograniczenia odpowiedzialności	26
§ 21	27
Postępowanie w razie szkód z ubezpieczenia assistance, kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa, kosztów rehabilitacji	27
VIII. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	28
§ 22	28
Przedmiot ubezpieczenia	28
§ 23	29
Ograniczenia odpowiedzialności	29
§ 24	30
Postępowanie w razie zaistnienia szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	30
IX. UBEZPIECZENIE BAGAŻU PODRÓŻNEGO	30
§ 25	30
Przedmiot ubezpieczenia	30
§ 26	31
Ograniczenia odpowiedzialności	31
§ 27	32
Postępowanie w przypadku powstania szkody bagażowej	32
X. UBEZPIECZENIE SPRZĘTU SPORTOWEGO	33
§ 28	33
Przedmiot ubezpieczenia	33
§ 29	34
Ograniczenia odpowiedzialności	34
§ 30	34
Postępowanie w przypadku powstania szkody w sprzęcie sportowym	34
XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	35

Ogólne Warunki Ubezpieczenia NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., zwane dalej SIGNAL IDUNA zawiera z Ubezpieczającymi umowy ubezpieczenia na zasadach opisanych w niniejszych OWU.
2. Na podstawie niniejszych OWU, SIGNAL IDUNA zawiera umowy ubezpieczenia w wariantach Standard, Standard PLUS, Super lub Super PLUS:
  - a) ubezpieczenie w wariantach Standard obejmuje:
    - 1) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - b) ubezpieczenie w wariantach Standard PLUS obejmuje:
    - 1) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
    - 2) ubezpieczenie assistance,
  - c) ubezpieczenie w wariantach Super obejmuje:
    - 1) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - d) ubezpieczenie w wariantach Super PLUS obejmuje:
    - 1) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
    - 2) ubezpieczenie assistance,
    - 3) ubezpieczenie kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej,
    - 4) ubezpieczenie kosztów ratownictwa.

Szczegółowy wykaz rodzajów świadczeń oraz zakres terytorialny ochrony w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń został wymieniony w § 7 ust. 3.
3. Za opłatą dodatkowej składki umowa ubezpieczenia w wybranym wariantach może zostać rozszerzona o poniższe ryzyka dodatkowe:
  - a) ubezpieczenie kosztów rehabilitacji,
  - b) ubezpieczenie bagażu podróżnego,
  - c) sprzętu sportowego,
  - d) odpowiedzialności cywilnej.
4. Na życzenie Ubezpieczającego, w przypadku wyboru ubezpieczenia w wariantach Super lub Super Plus, po opłaceniu dodatkowej składki, zakres umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, assistance, następstwa nieszczęśliwych wypadków, kosztów rehabilitacji może zostać rozszerzony o ryzyka związane z:
  - a) wyczynowym uprawianiem sportów (kod SP),
  - b) uprawianiem sportów ekstremalnych (kod SM).
5. Ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, assistance, kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa, kosztów rehabilitacji objęte jest:
  - a) amatorskie uprawianie sportu,
  - b) uprawianie sportów zimowych,
  - c) uprawianie sportów wysokiego ryzyka,
  - d) wykonywanie pracy fizycznej.
6. Ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczenia sprzętu sportowego objęte jest amatorskie uprawianie sportu oraz uprawianie sportów zimowych z zastrzeżeniem zapisów § 23 ust. 1 pkt m) oraz § 29 ust. 1 pkt i).

7. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umów ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
8. Wprowadzone postanowienia odmienne, o których mowa w ust. 7 powinny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy ubezpieczenia, pod rygorem ich nieważności.

§ 2

Definicje

1. **Amatorskie uprawianie sportu** – uprawianie sportu wyłącznie w celu utrzymania lub regeneracji sił, rekreacyjnie, jako forma czynnego wypoczynku (np.: jazda na rowerze, pływanie kajakiem, żaglówką, surfing, windsurfing, kitesurfing, wyprawy górskimi szlakami bez użycia sprzętu asekuracyjnego, amatorska jazda skuterem wodnym, pływanie motorówką, obozy sportowe – jeśli obozy te nie mają charakteru wyczynowego uprawiania sportu).
2. **Akty terroryzmu** – nielegalne, grupowe lub indywidualne działanie z użyciem przemocy przeciw osobom lub obiektom w celu zastraszenia, dezorganizacji życia publicznego (placówek szkolnych, transportu, zakładów pracy itd.).
3. **Bagaż podróżny** – rzeczy zabrane zwyczajowo w podróż, ubrania, buty, kosmetyki, perfumy, drobne urządzenia (suszarka, elektryczna golarka, żelazko), lekarstwa przepisane przez lekarza, ciśnieniomierz, urządzenie do mierzenia cukru we krwi, aparaty słuchowe, kule, laski, okulary korekcyjne, okulary przeciwsłoneczne, wózki inwalidzkie (jeżeli stan zdrowia Ubezpieczonego wymaga ich używania), wózki dziecięce, drobne prezenty i pamiątki, jeżeli są w miejscach określonych w § 25 ust. 2 oraz gdy stanowią bagaż podręczny.
4. **Centrala Alarmowa** – jednostka organizacyjna wskazana przez SIGNAL IDUNA, której Ubezpieczający lub Ubezpieczony lub osoba występująca w jego imieniu obowiązany jest zgłosić zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową z uwzględnieniem zapisów zawartych w § 20 ust. 1.
5. **Choroba genetyczna** – upośledzające sprawność życiową odchylenie od stanu prawidłowego, które przekazywane jest jako cecha dziedziczna z pokolenia na pokolenie, bądź które powstaje na nowo na skutek zmian i zaburzeń w mechanizmach przekazywania cech dziedzicznych.
6. **Choroba nowotworowa** – schorzenie polegające na niekontrolowanym rozroście tkanki danego narządu. Schorzenie może mieć charakter przewlekły, może również objawić się ostrymi, pojawiającymi się nagle objawami.
7. **Choroba przewlekła** – wszelkie zaburzenie lub odchylenie od normy, które ma jedną lub więcej spośród następujących cech: jest trwałe, pozostawia po sobie inwalidztwo, spowodowane jest nieodwracalnymi zmianami patologicznymi, wymaga specjalnego postępowania rehabilitacyjnego, wymaga długiego okresu nadzoru, obserwacji, leczenia czy opieki. Leczona jest w sposób stały lub okresowy.
8. **Dokument ubezpieczenia** – polisa, karta, certyfikat lub inny dokument potwierdzający zawarcie przez strony umowy ubezpieczenia.
9. **Drobny sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny** – zalecony przez lekarza prowadzącego, wskazany w dokumentacji medycznej, konieczny w procesie leczenia lub rehabilitacji następujący sprzęt: gorset, kołnierz ortopedyczny, kule, temblak, gips, orteza.
10. **Działanie pod wpływem alkoholu** – działanie w stanie, gdy zawartość alkoholu w organizmie jest wyższa niż 0.0‰ stężenia alkoholu we krwi lub gdy zawartość alkoholu jest powyżej 0.0 mg alkoholu na 1 dm³ wydychanego powietrza.

11. **Franszyza integralna** – określona kwota, do wysokości której SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności za szkody.
12. **Franszyza redukcyjna** – określona kwota, o którą pomniejszona jest kwota świadczenia wypłacanego przez SIGNAL IDUNA.
13. **Gotówka** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne.
14. **Kradzież z włamaniem** – zabór mienia po uprzednim usunięciu istniejących zabezpieczeń przy użyciu siły fizycznej lub narzędzi albo podrobionego lub dopasowanego klucza bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rozboju.
15. **Leczenie ambulatoryjne** – trwające nie dłużej niż 24 godziny udzielenie pomocy lekarskiej w ambulatorium, szpitalu lub innej placówce medycznej, w której przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego udzielana jest pomoc medyczna w zakresie diagnostyki i leczenia. W rozumieniu niniejszych OWU pojęcie to nie obejmuje domu opieki, hospicjum, ośrodka leczenia uzależnień, ośrodków sanatoryjnych i uzdrowiskowych, prewentoriów oraz centrów i ośrodków rehabilitacyjnych.
16. **Nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający zdrowiu lub życiu Ubezpieczonego, wymagający natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu przed zakończeniem podróży.
17. **Następstwo choroby przewlekłej/ nowotworowej** – powstałe w sposób nagły w trakcie podróży Ubezpieczonego nasilenie (zaostrenie) choroby przewlekłej/ nowotworowej o ostrym przebiegu, wymagające natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu przed zakończeniem podróży.
18. **Nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł.
19. **Miejsce zamieszkania** – miejsce wskazane przez Ubezpieczonego znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
20. **Okres ubezpieczenia** – okres wskazany na wniosek Ubezpieczającego w dokumencie ubezpieczenia, w czasie którego SIGNAL IDUNA udziela ochrony ubezpieczeniowej.
21. **Osoba bliska** – małżonek, rodzice, rodzeństwo, dzieci, osoba przysposobiona oraz jej małżonek, konkubent i konkubina, dziadkowie, teściowie, zięć oraz synowa.
22. **Podróż** – przemieszczanie się lub pobyt poza miejscem zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i w strefie przygranicznej państw sąsiadujących z Rzeczypospolitą Polską.
23. **Praca fizyczna** – podjęcie przez Ubezpieczonego podczas podróży zawodów i czynności wykonywanych w celach zarobkowych i niezarobkowych, jak również w ramach szkoleń praktycznych/zawodowych oraz wolontariatu i praktyk, które opierają się głównie na sile mięśni i umiejętnościach praktycznych (za wyjątkiem praktyk szkolnych i studenckich nie mających znamion pracy fizycznej takich jak: praktyki w recepcji, hotelu, praktyki na uczelni). Przez wykonywanie pracy fizycznej rozumie się wykonywanie wszelkich prac fizycznych a w szczególności czynności z użyciem niebezpiecznych narzędzi, substancji chemicznych, prac spawalniczych, na platformach wiertniczych, prac przy urządzeniach elektrycznych wysokiego napięcia, prac na wysokościach, remontowo-budowlanych, prac w transporcie, w rolnictwie, pod ziemią, w hutnictwie, stoczniach, prac związanych ze ścinką i obróbką drewna, prac w usługach gastronomicznych.

Za pracę fizyczną nie uważa się prac wykonywanych przez Ubezpieczonego w ramach czynności życia codziennego.

24. **Rozbój** – zabór mienia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia wobec Ubezpieczonego lub osoby bliskiej, bądź z doprowadzeniem Ubezpieczonego do nieprzytomności lub bezbronności.
25. **Składka ubezpieczeniowa** – należność, jaką Ubezpieczający jest zobowiązany zapłacić SIGNAL IDUNA za udzielenie ochrony ubezpieczeniowej w okresie objętym ubezpieczeniem.
26. **Sporty ekstremalne** – dyscypliny sportowe, których uprawianie wymaga ponadprzeciętnych umiejętności, odwagi i działania w warunkach dużego ryzyka, a w szczególności sporty takie jak: skoki ze spadochronem, paralotniarstwo, szybownictwo, baloniarstwo, pilotowanie jakichkolwiek samolotów silnikowych, kolarstwo górskie, sporty motorowe, canyoning, skoki bungee, canoping, wspinaczka wysokogórska, skalna, skałkowa, speleologia, alpinizm, skoki narciarskie, jazda poza wyznaczonymi trasami, jazda po muldach, skoki akrobatyczne na nartach, narciarstwo i snowboarding ekstremalny oraz sporty, w których wykorzystywane są pojazdy poruszające się po śniegu lub lodzie.
27. **Sporty wysokiego ryzyka** – uprawianie sportów: jazda konna, polo, myślistwo, paintball, nurkowanie z użyciem aparatu oddechowego (akwalungu), nurkowanie wrakowe i jaskiniowe, freediving, rafting lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, sztuki walki i wszelkiego rodzaju sporty obronne (jeśli nie są uprawiane wyczynowo).
28. **Sporty zimowe** – rekreacyjne uprawianie narciarstwa zjazdowego, biegowego lub snowboardu na oznakowanych trasach zjazdowych.
29. **Sprzęt sportowy** – wszelkiego rodzaju sprzęt sportowy a także osprzęt z nim związany, wykorzystywany przez Ubezpieczonego podczas amatorskiego uprawiania dyscyplin sportowych oraz uprawiania sportów zimowych, a także mający zastosowanie w celach rekreacyjnych.
30. **Strefa przygraniczna państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską** – pas terytorium państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską (teren Niemiec, Czech, Słowacji, Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji) o szerokości 30 km, położony wzdłuż granicy z Rzeczpospolitą Polską i mierzony od granicy w głąb terytorium tych państw.
31. **Szkoda rzeczowa** – szkoda polegająca na uszkodzeniu, zniszczeniu rzeczy lub utracie rzeczy.
32. **Szkoda osobowa** – szkoda polegająca na spowodowaniu śmierci, uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia.
33. **Szpital** – zakład opieki zdrowotnej świadczący, przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego, całodobową opiekę nad chorymi w zakresie diagnostyki i leczenia. W rozumieniu niniejszego OWU pojęcie to nie obejmuje domu opieki, hospicjum, ośrodka leczenia uzależnień, ośrodków sanatoryjnych i uzdrowiskowych, prewentoriów oraz centrów i ośrodków rehabilitacyjnych nawet, w przypadku gdy stanowią one część organizacyjną szpitala.
34. **Transport medyczny** – przewóz osób wymagających specjalnych warunków transportu, wykonywany specjalistycznymi środkami transportu lądowego, wodnego i lotniczego.
35. **Trwały uszczerbek na zdrowiu** – uszkodzenie ciała osoby Ubezpieczonej spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem objętym ubezpieczeniem, przy czym za trwałe uszkodzenie ciała rozumie się zaburzenia czynności lub trwałą dysfunkcję organu.

36. **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej zawierająca umowę ubezpieczenia i zobowiązana do opłacenia składki.
37. **Ubezpieczony** – osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia.
38. **Uprawniony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego wyznaczona imiennie przez Ubezpieczonego. W razie nie wyznaczenia osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny Ubezpieczonego według następującej kolejności: małżonkowi, dzieciom, rodzicom, innym ustawowym spadkobiercom.
39. **Wyczynowe uprawianie sportu** – forma aktywności fizycznej polegająca na uprawianiu dyscyplin sportowych:
- w ramach sekcji lub klubów sportowych z jednoczesnym uczestnictwem w zawodach lub treningach przygotowujących do zawodów lub
  - w odniesieniu do osób uprawiających sporty indywidualne – przez osoby biorące udział w rozgrywkach o charakterze profesjonalnym, ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy lub
  - w odniesieniu do gier sportowych – przez osoby będące członkami klubów biorących udział w rozgrywkach o charakterze profesjonalnym, ogólnokrajowym lub międzynarodowym, organizowanych przez właściwy dla danej dyscypliny związek sportowy lub
  - przez osoby uprawnione na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej do otrzymywania w związku z uprawianym sportem wynagrodzenia w dowolnej formie, w tym także stypendium lub zwrotu kosztów.

§ 3

Zawarcie umowy ubezpieczenia

- Umowę ubezpieczenia na wniosek Ubezpieczającego, zawiera się na rzecz Ubezpieczonego/Ubezpieczonych w czasie podróży Ubezpieczonego/Ubezpieczonych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub podróży łączonej z pobytem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i w strefie przygranicznej państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską.
- Umowę ubezpieczenia zawiera się w formie indywidualnej bądź zbiorowej.
- Umowę w formie zbiorowej stosuje się, pod warunkiem że obejmuje ona wszystkich Ubezpieczonych, zgodnie z imienną ewidencją osób, jednakowym zakresem ubezpieczenia z zastosowaniem tej samej składki i sumy ubezpieczenia.
- Imienna ewidencja osób dla umów w formie zbiorowej, o których mowa w ust. 3, każdorazowo dołączana jest do dokumentu ubezpieczenia. W przypadku ubezpieczeń zawieranych na podstawie umowy generalnej ewidencja osób jest sporządzana wg wzoru dostarczonego przez SIGNAL IDUNA i prowadzi ją Ubezpieczający, który zobowiązany jest w skuteczny sposób przekazać ją do SIGNAL IDUNA zgodnie z zawartą umową generalną.
- Umowę ubezpieczenia może zawrzeć Ubezpieczający na rzecz osoby trzeciej (Ubezpieczonego).
- Jeżeli nie uzgodniono inaczej umowa ubezpieczenia musi zawierać: imię, nazwisko, datę urodzenia lub numer PESEL (w przypadku obywateli Rzeczypospolitej Polskiej) oraz miejsce zamieszkania Ubezpieczonego lub pełną nazwę, Numer Identyfikacji Podatkowej i adres firmy, przedsiębiorstwa lub instytucji. Dodatkowo Ubezpieczający jest zobowiązany podać do

wiadomości SIGNAL IDUNA, wszystkie znane sobie okoliczności mające wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, o które SIGNAL IDUNA pytał przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

7. Podczas trwania umowy Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani zgłaszać w formie pisemnej zmiany wszystkich okoliczności, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
8. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 5 oraz 6 zostały podane niezgodnie z prawdą, SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności za skutki tych okoliczności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku objętego umową. W przypadku podania nieprawdziwych danych z winy umyślnej, w razie wątpliwości domniemywa się, iż zdarzenie ubezpieczeniowe i jego następstwa są skutkiem okoliczności niepodanych zgodnie z prawdziwym stanem rzeczy.
9. Ubezpieczony przystępując do ubezpieczenia wyraża zgodę na zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej określonej w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentystry tj. Ubezpieczony zwalnia leczących go lekarzy w kraju i za granicą z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz wyraża zgodę na udostępnienie SIGNAL IDUNA dokumentacji medycznej z jego leczenia, w celu ustalenia prawa do świadczenia z zawartej umowy ubezpieczenia i wysokości świadczenia, a także informacji o przyczynie śmierci Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem iż powyższa zgoda ważna jest wyłącznie, pod warunkiem zaistnienia zdarzenia ubezpieczeniowego.
10. Prawa wynikające z umowy ubezpieczenia przysługują osobie, na rzecz której zawarto ubezpieczenie. Ubezpieczony jest obok Ubezpieczającego odpowiedzialny za dotrzymanie obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje SIGNAL IDUNA wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.
11. Ubezpieczający zobowiązany jest do powiadomienia Ubezpieczonego o jego obowiązkach wynikających z umowy ubezpieczenia.
12. Zawarcie umowy ubezpieczenia SIGNAL IDUNA potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

§ 4

Składka ubezpieczeniowa

1. Składka Ubezpieczeniowa ustalana jest w zależności od:
  - a) wariantu ubezpieczenia,
  - b) objęcia ochroną ubezpieczeniową dodatkowych ryzyk, o których mowa w §1 ust. 3 oraz ust. 4,
  - c) sumy ubezpieczenia,
  - d) okresu ubezpieczenia,
  - e) formy zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - f) stawki składki określonej w taryfie, obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - g) zakresu terytorialnego (podział na strefy):
    - 1) Strefa I – Rzeczpospolita Polska,
    - 2) Strefa II – Rzeczpospolita Polska oraz strefa przygraniczna państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Ubezpieczający obowiązany jest zapłacić składkę w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Składka płatna jest jednorazowo w złotych polskich w formie gotówkowej lub bezgotówkowej.

4. Jeżeli zapłata składki dokonana jest w formie gotówkowej, za zapłatę składki uważa się moment wpłaty gotówki upoważnionemu przedstawicielowi SIGNAL IDUNA.
5. Jeżeli zapłata składki dokonywana jest w formie przelewu na właściwy numer rachunku bankowego SIGNAL IDUNA, to za dzień zapłaty uważa się datę wykonania przelewu.
6. Jeżeli zapłata składki następuje kartą kredytową lub za pośrednictwem strony internetowej, to za dzień zapłaty uważa się dzień autoryzacji płatności.

§ 5

Okres ubezpieczenia, okres ochrony ubezpieczeniowej oraz zakres terytorialny ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć na okres minimalnie od 1 dnia do maksymalnie 1 roku.
2. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia (godziny) wystawienia dokumentu ubezpieczenia i opłacenia składki, koniec ochrony następuje nie później niż z upływem dnia oznaczonego w dokumencie ubezpieczenia, a ponadto:
  - a) w przypadku ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, assistance, kosztów rehabilitacji, bagażu podróжного, sprzętu sportowego, odpowiedzialności cywilnej, ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia podróży tj. z chwilą opuszczenia mieszkania przez Ubezpieczonego, koniec ochrony następuje w momencie zakończenia podróży – powrót Ubezpieczonego do mieszkania,
  - b) w przypadku ubezpieczenia kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w momencie przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej przy wyjeździe, a kończy się w momencie przekroczenia granicy przy powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Jeżeli osoba, na rzecz której zawiera się umowę ubezpieczenia przebywa w podróży to odpowiedzialność SIGNAL IDUNA rozpoczyna się po upływie 5 dni, licząc od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż z chwilą opłacenia składki. Powyższa karencja nie obowiązuje przy przedłużaniu umowy ubezpieczenia, pod warunkiem że przedłużenie nastąpi przed upływem okresu ubezpieczenia wynikającego z poprzednio zawartej umowy ubezpieczenia. Przedłużenie okresu ubezpieczenia wymaga wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia. Przy zastosowaniu karencji składka pobierana jest przez SIGNAL IDUNA wyłącznie za okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
4. W przypadku odwołania wcześniej zaplanowanego powrotu z podróży wskutek strajku lub zamieszek, huraganu, powodzi, których początek nastąpił w trakcie podróży Ubezpieczonego, SIGNAL IDUNA udziela dodatkowej ochrony ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczenia kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej i kosztów ratownictwa opisanych w § 17 i § 18 w okresie od daty końca ochrony ubezpieczeniowej oznaczonej w dokumencie ubezpieczenia do momentu, w którym taki powrót będzie możliwy, nie dłużej jednak niż 24 godziny. Warunkiem udzielenia dodatkowej ochrony jest udokumentowanie przez Ubezpieczonego zajścia wyżej wymienionego zdarzenia.
5. SIGNAL IUDUNA udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa tylko, gdy

zdarzenie ubezpieczeniowe miało miejsce podczas podróży (pobytu) na terytorium strefy przygranicznej państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską.

§ 6

Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

1. Od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim SIGNAL IDUNA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
2. Odstąpienie od umowy w podanym ustawowo terminie nie powoduje potrącenia kosztów manipulacyjnych.
3. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako wykorzystany w pełni.
4. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia powinno być dokonane pisemnie.

§ 7

Suma ubezpieczenia/Suma gwarancyjna

1. Suma ubezpieczenia uzgadniana jest z Ubezpieczającym, a jej wysokość określana jest na podstawie tabeli taryf obowiązującej w dniu zawarcia ubezpieczenia i stanowi górną granicę odpowiedzialności SIGNAL IDUNA. Suma ubezpieczenia wskazana jest w dokumencie ubezpieczenia. W przypadku umowy zawieranej w formie zbiorowej, suma ubezpieczenia wskazana w dokumencie ubezpieczenia jest sumą dla każdego Ubezpieczonego.
2. W celu określenia sumy ubezpieczenia dla każdego ryzyka opisanego w niniejszym OWU zastosowanie mają przepisy ust. 1 i 2 oraz odpowiednio poniższe zapisy:
  - a) w ubezpieczeniu kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, assistance, kosztów ratownictwa i kosztów rehabilitacji:
    - 1) suma ubezpieczenia uzgadniana jest z Ubezpieczającym na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
    - 2) SIGNAL IDUNA zwraca poniesione koszty udzielenia pierwszej pomocy medycznej, koszty ratownictwa i koszty rehabilitacji wynikające z nieszczęśliwego wypadku, aż do wyczerpania określonej w dokumencie ubezpieczenia sumy z zastrzeżeniem przepisów niniejszego OWU, gdzie została określona odrębna kwota dla poszczególnych usług,
  - b) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków suma ubezpieczenia określona w dokumencie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności SIGNAL IDUNA w stosunku do każdego Ubezpieczonego;
  - c) w ubezpieczeniu bagażu podróżnego i sprzętu sportowego suma ubezpieczenia, którą ustala Ubezpieczający powinna odpowiadać wartości rynkowej bagażu podróżnego i sprzętu sportowego;
  - d) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej:
    - 1) suma gwarancyjna określona w dokumencie ubezpieczenia jest górną granicą odpowiedzialności SIGNAL IDUNA, w odniesieniu do

wszystkich zdarzeń szkodowych powstałych w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, bez względu na liczbę osób, które spowodowały lub przyczyniły się do powstania szkody,

- 2) suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie szkód rzeczowych związanych z amatorskim uprawianiem sportów oraz uprawianiem sportów zimowych wynosi 25% sumy gwarancyjnej określonej w dokumencie ubezpieczenia,
  - 3) suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie szkód osobowych związanych z amatorskim uprawianiem sportów oraz uprawianiem sportów zimowych wynosi 50% sumy gwarancyjnej określonej w dokumencie ubezpieczenia.
3. Zbiorcze zestawienie sum ubezpieczenia, sum gwarancyjnych oraz limitów odpowiedzialności w poszczególnych wariantach przedstawia poniższa tabela (SU – suma ubezpieczenia, SG – suma gwarancyjna, NNW – następstwa nieszczęśliwych wypadków, OC – odpowiedzialność cywilna, RP – Rzeczpospolita Polska):

Zakres ubezpieczenia	Sumy ubezpieczenia/Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności			
	Wariant Standard	Wariant Standard PLUS	Wariant Super	Wariant Super PLUS
Zakres terytorialny	Strefa I		Strefa II	
NNW	do 10.000 PLN		od 10.000 PLN do 50.000 PLN	
Świadczenie z tytułu całkowitego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci	100% SU	100% SU	100% SU	100% SU
Świadczenie z tytułu częściowego uszczerbku na zdrowiu	określony % SU NNW*	określony % SU NNW*	określony % SU NNW**	określony % SU NNW**
ASSISTANCE				
Całodobowy Dyżur Centrali Alarmowej	–	tak	–	tak
Wizyta lekarska na terenie RP	–	do 300 PLN	–	do 300 PLN
Przekazywanie wiadomości	–	tak	–	tak
Pomoc w przypadku kradzieży dokumentów itp.	–	tak	–	tak
Pokrycie kosztów wizyty osoby bliskiej lub opiekuna prawnego		do 300 PLN maksymalnie do 7 dni		do 300 PLN maksymalnie do 7 dni
Pokrycie kosztów transportu zwłok Ubezpieczonego		do 1.000 PLN		do 1.000 PLN
Transport medyczny na terenie RP				
do placówki medycznej	–	do 1.000 PLN	–	do 1.000 PLN
między placówkami medycznymi				
z placówki medycznej do miejsca zamieszkania				

Usługi informacyjne w ramach infolinii Centrum Alarmowego				
informacja o aptekach na terenie RP, ich adresach oraz godzinach otwarcia	-	tak	-	tak
informacja o placówkach medycznych na terenie RP				
informacja o placówkach diagnostycznych na terenie RP				
informacja o placówkach rehabilitacyjnych na terenie RP				
rozmowa telefoniczna z lekarzem Centrum Alarmowego				
organizacja rehabilitacji na terenie RP, związanej z nieszczęśliwym wypadkiem				
organizacja 1 wizyty u lekarza specjalisty na terenie RP związanej z nieszczęśliwym wypadkiem				
Koszty udzielenia pierwszej pomocy medycznej w pasie przygranicznym państw sąsiadujących z RP	-	-	-	do 1.000 PLN
Koszty ratownictwa w pasie przygranicznym państw sąsiadujących z RP	-	-	-	do 10.000 PLN
Ryzyka dodatkowe				
Koszty rehabilitacji na terenie RP	300 PLN			
Bagaż podręczny	od 500 do 5.000 PLN			
koszty związane z opóźnieniem w dostarczeniu bagażu przez przewoźnika lotniczego	do 200 PLN			
Sprzęt sportowy	od 500 do 5.000 PLN			
Odpowiedzialność cywilna	od 20.000 do 120.000 PLN			
szkody osobowe związane z amatorskim uprawianiem sportu lub sportami zimowymi	50% SG OC			
szkody rzeczowe związane z amatorskim uprawianiem sportu lub sportami zimowymi	25% SG OC			
<p>Informacja dodatkowa:</p> <p>* Uszczerbek na zdrowiu określany jest na podstawie tabeli norm uszczerbków na zdrowiu stosowanej przy orzekaniu o następstwach nieszczęśliwych wypadków przy pracy.</p> <p>** Uszczerbek na zdrowiu określany jest na podstawie skróconej tabeli procentowej świadczeń z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu zamieszczonej w § 9 ust. 4 pkt d) ppkt 2 niniejszych OWU.</p>				

§ 8

Postępowanie w razie powstania szkody Postanowienia ogólne

1. O ile przepisy następných paragrafów nie stanowią inaczej, o każdym zdarzeniu szkodowym Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić SIGNAL IDUNA niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty powzięcia o nim wiadomości, a jeżeli taka możliwość nie istnieje, wówczas w przeciągu 7 dni od momentu powrotu z podróży.
2. Ubezpieczony zobowiązany jest w stosunku do SIGNAL IDUNA zwolnić lekarzy leczących Ubezpieczonego w kraju stałego miejsca zamieszkania i za granicą z obowiązku dochowania tajemnicy lekarskiej oraz zezwolić na udostępnienie dokumentacji z przebiegu leczenia, a w przypadku publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej zwolnić je z obowiązku dochowania tajemnicy oraz zezwolić na udostępnienie wszelkiego rodzaju dokumentacji medycznej, o którą poprosi SIGNAL IDUNA.
3. W przypadku, gdy Ubezpieczony powziął informację o wszczęciu wobec niego postępowania przygotowawczego bądź wystąpienia na drogę sądową, obowiązany jest on niezwłocznie poinformować o tym fakcie SIGNAL IDUNA nawet, w przypadku gdy sam zgłosił zaistnienie zdarzenia szkodowego.
4. Ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody oraz niedopuszczenia do jej zwiększenia. Zobowiązany jest on również umożliwić SIGNAL IDUNA dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia.
5. Ubezpieczony zobowiązany jest udzielić SIGNAL IDUNA pełnomocnictw niezbędnych do prowadzenia spraw odszkodowawczych, w tym pełnomocnictwa procesowego, jeżeli przeciwko Ubezpieczonemu poszkodowany wystąpił na drogę sądową. Powyższe nie zwalnia Ubezpieczonego z obowiązku zgłaszania we właściwym terminie sprzeciwu lub podjęcia niezbędnych środków zaskarżenia, reagując na monity lub zarządzenia organów administracyjnych.
6. Ubezpieczony jest zobowiązany do powiadomienia SIGNAL IDUNA, czy posiada inny dokument ubezpieczeniowy niż ten wystawiony przez SIGNAL IDUNA, o takim samym zakresie ryzyka.
7. Szczególne przepisy dotyczące postępowania w razie zaistnienia szkód w obrębie poszczególnych ryzyk, zostały zawarte w odrębnych paragrafach.

§ 9

Ustalenie i wypłata świadczenia dla ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, assistance, kosztów ratownictwa, kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów rehabilitacji, odpowiedzialności cywilnej, bagażu podróżnego, sprzętu sportowego

1. Ustalenie zasadności i wysokości świadczenia następuje na podstawie dowodów przedłożonych przez Ubezpieczonego lub osobę uprawnioną, jednakże SIGNAL IDUNA ma prawo do ich weryfikacji i zasięgania opinii specjalistów.
2. Zasadność i wysokość świadczenia, w zależności od charakteru szkody SIGNAL IDUNA ustala na podstawie:

- a) dowodu potwierdzającego konieczność bezwzględnego poddania się leczeniu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem, wymienionego w § 15 pkt e) i § 21 pkt f),
  - b) oryginalnych rachunków i/lub oryginalnych dowodów opłat za udzieloną pomoc lekarską, pogotowie ratunkowe oraz rachunków za zakupione lekarstwa i środki opatrunkowe,
  - c) oryginalnych rachunków i/lub oryginalnych dowodów opłat za transport zwłok Ubezpieczonego do miejsca pochówku na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
  - d) oryginalnych rachunków i/lub oryginalnych dowodów opłat potwierdzających inne wydatki związane z nieszczęśliwym wypadkiem bądź innymi zdarzeniami objętymi ubezpieczeniem,
  - e) dokumentacji medycznej i oryginalnych rachunków i/lub dowodów opłat potwierdzających koszty poniesione na rehabilitację,
  - f) raportu policji z miejsca wypadku,
  - g) w przypadku powstania ran, obrażeń ciała bądź innych urazów – dokumentacji medycznej z dnia zdarzenia lub początku leczenia (np. karta historii choroby) z opisem ran i uszkodzeń ciała lub ich skutków,
  - h) w przypadku śmierci – aktu zgonu oraz innych dokumentów związanych z tym zdarzeniem, w szczególności dokumentacji zawierającej informacje o przyczynach zgonu,
  - i) protokołu policji o utracie bagażu/sprzętu sportowego lub jego kradzieży lub rozboju,
  - j) zeznań świadków z zaistniałego zdarzenia,
  - k) dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdem,
  - l) dokumentu przewoźnika potwierdzającego zaginięcie lub zniszczenie bagażu,
  - m) poświadczenia przewoźnika (linie lotnicze, kolejowe, transport autokarowy lub promowy) o niemożności wykonania usługi transportowej wskutek strajku, zamieszek, huraganu lub powodzi,
  - n) innych dokumentów określonych w odrębnych paragrafach niniejszego OWU lub wskazanych przez SIGNAL IDUNA niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA.
3. SIGNAL IDUNA pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty udzielenia pierwszej pomocy medycznej bezpośrednio na konto placówki medycznej lub za pośrednictwem Centrali Alarmowej.
4. W przypadku następstw nieszczęśliwych wypadków stosuje się poniższe przepisy:
- a) rodzaje i wysokość przysługujących świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a śmiercią lub trwałym uszczerbkiem na zdrowiu,
  - b) ustalenie związku przyczynowego, o którym mowa w ust. 4 pkt a) oraz rodzaju i wysokości przysługujących świadczeń następuje na podstawie dostarczonych dokumentów określonych w ust. 2,
  - c) suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia wypłacana jest w przypadku 100%-owego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci, jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zmarł przed upływem 2 lat od daty wypadku; w razie częściowego uszczerbku na zdrowiu przyznawany jest taki procent sumy ubezpieczenia, w jakim Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku,
  - d) w zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu dokonują lekarze powołani przez SIGNAL IDUNA na podstawie:

- 1) tabeli norm uszczerbku na zdrowiu, stosowanej przy orzekaniu o następstwach wypadków przy pracy lub
- 2) tabeli procentowej świadczeń z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, znajdującej się poniżej:

Rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu	Procent (%) trwałego uszczerbku na zdrowiu
Całkowita utrata	
1. Wzroku w jednym oku	30
2. Wzroku w obydwu oczach	100
3. Słuchu w jednym uchu	30
4. Słuchu w obu uszach	60
5. Węchu i zmysłu powonienia łącznie	10
6. Języka i zmysłu smaku łącznie	50
Całkowita fizyczna utrata lub całkowita utrata władzy nad poszczególnymi narządami	
7. Kończyna górna w stawie barkowym	70
8. Kończyna górna powyżej stawu łokciowego a poniżej stawu barkowego	65
9. Kończyna górna poniżej stawu łokciowego a powyżej nadgarstka	60
10. Kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11. Kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12. Kończyna dolna poniżej środkowej części uda a powyżej stawu kolanowego	60
13. Kończyna dolna poniżej stawu kolanowego a powyżej środkowej części	50
14. Kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia a powyżej stopy (stawu kolanowego)	45
15. Kończyna dolna – stopa w stawie skokowym	40
16. Kończyna dolna – stopa z wyłączeniem pięty	30
Całkowita fizyczna utrata	
17. Kciuka	20
18. Palca wskazującego	10
19. Innego palca u ręki	5
20. Palucha	5
21. Innego palca u stopy	2
Oparzenia (II i III stopnia)	
22. Oparzenia obejmujące 5–15% powierzchni ciała	10
23. Oparzenia obejmujące 16–30% powierzchni ciała	25
24. Oparzenia obejmujące 30% powierzchni ciała	45
Złamania	
25. Złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego (z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej, kości ogonowej), w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamanie pod- i przeskřętarzowe):	

a) wieloodłamowe otwarte	25
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
26. Złamanie kości ramiennej/udowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	3
27. Złamanie obu kości podudzia/przedramienia:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	8
c) inne złamania wieloodłamowe	5
d) inne złamania	3
28. Złamanie kości podstawy i sklepienia czaszki/łopatki:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
29. Złamanie kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (paliczki kciuka i kości śródręcza), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
30. Złamanie kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kręgow:	
a) złamanie otwarte	8
b) inne złamania	3
31. Złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	8
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
32. Złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościстых i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
a) złamanie otwarte	8
b) inne złamania	3
33. Złamania kości śródstopia i śródstopia i śródręcza, mostka, nadgarstka	
a) złamanie otwarte	6
b) inne złamania	2

- e) jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu orzekany jest na podstawie tabeli zawartej w pkt d) ppkt 2), to ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje innych uszczerbków niż wymienione w tej tabeli,
  - f) stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony niezwłocznie po zakończeniu leczenia, z uwzględnieniem rehabilitacji, najpóźniej 24 miesiące od daty wypadku,
  - g) w razie utraty, uszkodzenia organu, narządu lub układu, których funkcje przed wypadkiem były już upośledzone wskutek samoistnej choroby lub trwałego inwalidztwa, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem trwałego uszczerbku właściwym dla stanu danego organu, narządu lub układu po wypadku a stopniem uszczerbku istniejącym przed wypadkiem,
  - h) przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uwzględnia się rodzaju pracy lub innych czynności wykonywanych przez Ubezpieczonego,
  - i) jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego wypadku, wówczas wypłaca się świadczenie z tytułu śmierci, przy czym potrąca się poprzednio wypłaconą kwotę,
  - j) jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpieczonemu świadczenie za trwały uszczerbek na zdrowiu wypłaca się spadkobiercy,
  - k) jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie został ustalony przed śmiercią Ubezpieczonego, a śmierć Ubezpieczonego jest spowodowana innym zdarzeniem niż wypadek, który jest przyczyną uszczerbku na zdrowiu, przyjmuje się wówczas przypuszczalny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalony przez lekarzy SIGNAL IDUNA, a wynikające z tego tytułu świadczenie wypłaca się spadkobiercy,
  - l) w przypadku śmierci Ubezpieczonego po upływie 24 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku, nie uznaje się związku przyczynowego między nieszczęśliwym wypadkiem a zgonem.
5. Wysokość odszkodowania w przypadku bagażu podróznego/ sprzętu sportowego ustala się według kosztów naprawy bądź według rzeczywistej wartości przedmiotu z uwzględnieniem stopnia jego faktycznego zużycia. Wartość przedmiotu określana jest przez SIGNAL IDUNA na podstawie rachunku zakupu lub na podstawie wartości nowego przedmiotu o identycznych lub podobnych właściwościach użytkowych w dniu zaistnienia zdarzenia.
6. W przypadku odzyskania skradzionych lub uszkodzonych przedmiotów z bagażu podróznego lub skradzionego sprzętu sportowego, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o tym fakcie SIGNAL IDUNA. Wypłacone odszkodowania za utracone przedmioty bądź sprzęt sportowy podlegają zwrotowi. Za zgodą SIGNAL IDUNA zwrócone odszkodowania mogą być pomniejszone o wartość stwierdzonych uszkodzeń lub braków w odzyskanych przedmiotach.
7. Z każdego wypłaconego odszkodowania za szkody powstałe w wyniku utraty bądź zniszczenia sprzętu sportowego (ubezpieczenie sprzętu sportowego), Ubezpieczonemu potrącana jest franszyza redukcyjna w wysokości 5% wartości każdej zaistniałej szkody.
8. Jeżeli Ubezpieczony z powodu winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił któregośkolwiek z obowiązków, o których mowa w § 8, § 15, § 21, § 27, § 30 bądź nie dostarczył dokumentacji wymaganej przez SIGNAL IDUNA, określonej w ust. 2, SIGNAL IDUNA może zmniejszyć świadczenie

- w takim stopniu, w jakim naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
- Świadczenie z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia wypłacane jest w złotych polskich na rzecz Ubezpieczonego, Uprawnionego. W przypadku Ubezpieczonych, których krajem stałego miejsca zamieszkania nie jest Rzeczpospolita Polska, wypłata może zostać dokonana przelewem na konto bankowe w euro lub w dolarach amerykańskich.
  - Przeliczanie na złote polskie wydatków poniesionych w walutach obcych dokonywane jest według średniego kursu walut ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ustalenia świadczenia (po godz. 12.00).

§ 10

Termin wypłaty świadczenia

- SIGNAL IDUNA wypłaca świadczenie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia roszczenia.
- Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA lub wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie jest wypłacane w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część świadczenia, przez którą rozumie się udokumentowaną i nie pozostawiającą wątpliwości część świadczenia, SIGNAL IDUNA obowiązane jest wypłacić w terminie określonym w ust. 1.
- Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określone w roszczeniu, SIGNAL IDUNA informuje o tym Ubezpieczonego/Uprawnionego na piśmie, z zachowaniem terminu w wymienionego ust. 1, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą odmowę wypłaty świadczenia.
- SIGNAL IDUNA powiadamia na piśmie Ubezpieczonego/Uprawnionego o wysokości przyznanego świadczenia.

§ 11

Sposób rozpatrywania odwołań, skarg i wniosków

- Od merytorycznej decyzji SIGNAL IDUNA w sprawie zakresu przyznanego świadczenia lub odmowy przyznania świadczenia, Ubezpieczonemu/Ubezpieczającemu/Uprawnionemu w terminie 30 dni od dnia wydania powyższej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Zarządu SIGNAL IDUNA.
- Odwołania są rozpatrywane przez SIGNAL IDUNA w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.
- Ubezpieczający/ Ubezpieczony w innych sprawach niż opisane w ust. 1, mogą zgłaszać do SIGNAL IDUNA skargi i reklamacje.
- Skargi i reklamacje są rozpatrywane w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, a o sposobie ich rozpatrzenia osoba, która je złożyła jest informowana niezwłocznie po ich rozpatrzeniu.
- O zakwalifikowaniu otrzymanego pisma, jako odwołania bądź skargi lub reklamacji decyduje treść otrzymanego pisma.
- Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 12

Roszczenia regresowe

1. Z dniem wypłaty odszkodowania, roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania, przechodzi z mocy prawa na SIGNAL IDUNA.
2. Jeżeli SIGNAL IDUNA pokryła tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń przed roszczeniami SIGNAL IDUNA.
3. Nie przechodzi na SIGNAL IDUNA roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
4. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody SIGNAL IDUNA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, SIGNAL IDUNA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć w takim stopniu w jakim SIGNAL IDUNA nie może dochodzić roszczeń regresowych wobec osoby trzeciej.
5. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu świadczenia, SIGNAL IDUNA może żądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

II. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 13

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków w zakresie określonym w niniejszych OWU.
2. Umowa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków obejmuje:
  - a) świadczenie na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu (NWI),
  - b) świadczenie na wypadek śmierci (NWS).

§ 14

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte nieszczęśliwe wypadki powstałe w wyniku:
  - a) zaburzenia świadomości oraz umysłu, ataków apoplektycznych, padaczkowych lub innych ataków skurczowych obejmujących całe ciało Ubezpieczonego; ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli zaburzenia te lub ataki są wynikiem nieszczęśliwego wypadku, objętego umową ubezpieczenia,
  - b) popełnienia lub usiłowania popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa lub samobójstwa, samookaleczenia bądź umyślnego działania Ubezpieczonego a także udziału we wszelkiego rodzaju zakładach,
  - c) zdarzeń związanych bezpośrednio z działaniem Ubezpieczonego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
  - d) prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu lub innych środków lokomocyjnych bez wymaganych uprawnień,
  - e) zaburzeń psychicznych, depresji, następstw chorób przewlekłych i nowotworowych, wad wrodzonych,

- f) działań wojennych, aktów terroryzmu, aktów sabotażu, stanu wojennego, stanu wyjątkowego lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach (ochrona ubezpieczeniowa istnieje, w przypadku gdy podczas podróży Ubezpieczony zostaje niespodziewanie dotknięty zdarzeniami wojennymi, aktami terroryzmu lub wojny domowej; powyższa ochrona wygasa z końcem 7 dnia od rozpoczęcia wojny, aktów terroryzmu lub wojny domowej na terytorium kraju, w którym przebywa Ubezpieczony; odpowiedzialności SIGNAL IDUNA nie ma w przypadku, gdy podróż odbywa się do kraju, na którego terytorium wojna lub wojna domowa już trwa, a także gdy Ubezpieczony bierze aktywny/ czynny udział w wojnie, aktach terroryzmu lub wojnie domowej; nie podlegają ochronie SIGNAL IDUNA również wypadki spowodowane bronią atomową, biologiczną i chemiczną),
  - g) niewłaściwego leczenia albo niewłaściwie wykonanych zabiegów na ciele – ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli leczenie, w tym również diagnoza oraz zabiegi były następstwem wypadku objętego umową ubezpieczenia,
  - h) infekcji – ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli w wyniku ran odniesionych w wypadku Ubezpieczony został zakażony wirusem i/lub bakterią chorobotwórczą; do ran odniesionych w wypadku nie zalicza się nieznacznych otarć naskórka oraz błony śluzowej; następstwa zakażeń wirusowych i/ lub bakteryjnych powstałe w wyniku otarć w czasie wypadku lub w późniejszym okresie nie są objęte ochroną ubezpieczeniową; ograniczeniu temu nie podlegają wścieklizna oraz tężec,
  - i) zatrucia przewodu pokarmowego w wyniku spożycia płynnych albo stałych substancji,
  - j) przepuklin brzusznych lub przepuklin pachwinowych – ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli przepuklina brzuszna lub pachwinowa powstała w następstwie nieszczęśliwego wypadku,
  - k) uszkodzenia dysków międzykręgowych, krwawienia z organów wewnętrznych – ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli przyczyną powstania wyżej wymienionych uszkodzeń był nieszczęśliwy wypadek, zdefiniowany w § 2 pkt 18,
    - l) wylewów krwi do mózgu, zawałów, udarów,
    - m) następstw chorób genetycznych.
2. W wariantcie Standard lub Standard Plus ochroną ubezpieczeniową SIGNAL IDUNA nie są objęte również poniżej wymienione ryzyka:
- a) wyczynowe uprawianie sportu,
  - b) uprawianie sportów ekstremalnych.
3. W przypadku wariantu Super lub Super Plus, gdy nie została opłacona dodatkowa składka SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli nieszczęśliwy wypadek nastąpił w związku z:
- a) wyczynowym uprawianiem sportu,
  - b) uprawianiem sportów ekstremalnych.
4. SIGNAL IDUNA nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową w szczególności takich następstw nieszczęśliwych wypadków jak: doznany ból, cierpienie fizyczne i moralne oraz straty materialne polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy.

§ 15

Postępowanie w razie nieszczęśliwego wypadku

1. W przypadku nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - a) niezwłocznie zawiadomić Centralę Alarmową, jeżeli w wyniku nieszczęśliwego wypadku konieczne jest udzielenie pierwszej pomocy medycznej lub skorzystanie z wszelkiego rodzaju innej pomocy skutkującej obciążeniem kosztami Ubezpieczonego,
  - b) starać się o złagodzenie skutków zdarzenia przez niezwłoczne uzyskanie pomocy lekarskiej i poddanie się zaleconemu leczeniu,
  - c) podjąć aktywną współpracę z Centralą Alarmową i SIGNAL IDUNA w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania nieszczęśliwego wypadku i ustalenia ich następstw,
  - d) stosować się do zaleceń Centrali Alarmowej i SIGNAL IDUNA udzielając im wszelkich informacji i niezbędnych pełnomocnictw,
  - e) uzyskać dokumentację lekarską stwierdzającą rozpoznanie (diagnozę lekarską) i uzasadniającą konieczność prowadzenia danego sposobu leczenia, opis przebiegu leczenia z wynikami badań, protokół powypadkowy o ile został sporządzony, a także inne dokumenty związane z zaistniałym zdarzeniem,
  - f) zabezpieczyć dowody związane z nieszczęśliwym wypadkiem w celu uzasadnienia roszczenia,
  - g) do rzetelnego wypełnienia druku zgłoszenia szkody, niezwłocznego przesłania go do SIGNAL IDUNA oraz niezwłocznego udzielenia wszelkich, wymaganych przez SIGNAL IDUNA informacji,
  - h) na zlecenie SIGNAL IDUNA poddać się badaniu przez lekarza wskazanego przez SIGNAL IDUNA, badaniom laboratoryjnym lub obserwacji klinicznej, celem ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
2. W razie śmierci Ubezpieczonego – uprawniony wyznaczony imiennie, zobowiązany jest przedłożyć do wglądu dodatkowo wyciąg z aktu zgonu i dokumenty stwierdzające jego tożsamość, a w przypadku braku osoby wyznaczonej imiennie – występujący o wypłatę świadczenia członek rodziny obowiązany jest przedłożyć dokumenty stwierdzające pokrewieństwo lub powinowactwo z Ubezpieczonym.

III. UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

§ 16

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia assistance są koszty świadczeń związanych z pomocą w podróży w związku z nieszczęśliwym wypadkiem jakiemu uległ Ubezpieczony.
2. W skład ubezpieczenia assistance wchodzi następujące świadczenia:
  - a) **całodobowy dyżur Centrali Alarmowej,**
  - b) **wizyta lekarza na terenie Rzeczypospolitej Polskiej** – jeżeli Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi objętemu ochroną ubezpieczeniową, który wystąpił w okresie ubezpieczenia w trakcie podróży Ubezpieczonego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, SIGNAL IDUNA organizuje i pokrywa koszty wizyt lekarskich w placówce medycznej lub organizuje i pokrywa koszty dojazdów lekarza do miejsca pobytu Ubezpieczonego oraz pokrywa koszty honorariów, o ile nie jest konieczna interwencja pogotowia ratunkowego; SIGNAL IDUNA pokrywa koszty do łącznej kwoty 300 PLN,

- c) **pomoc w razie kradzieży, zaginięcia lub uszkodzenia dokumentów wydanych przez instytucje mające siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej** – jeżeli Ubezpieczony utracił dokumenty podróżne (paszport, bilety itp.), Centrala Alarmowa udzieli informacji o działaniach, jakie należy podjąć; Centrala Alarmowa i SIGNAL IDUNA nie ponoszą odpowiedzialności za efekty tych działań,
- d) **przekazanie wiadomości** – w przypadku zajścia nieprzewidzianego zdarzenia niezależnego od Ubezpieczonego, które spowodowało opóźnienie lub zmianę przebiegu podróży Ubezpieczonego, Centrala Alarmowa, na życzenie Ubezpieczonego przekaże niezbędne informacje rodzinie i/lub pracodawcy; Centrala Alarmowa i SIGNAL IDUNA nie odpowiadają za treść, terminowość i następstwa przekazanych informacji,
- e) **transport medyczny na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:**
  - 1) transport medyczny Ubezpieczonego do placówki medycznej – jeżeli, Ubezpieczony wymaga pobytu w placówce medycznej, SIGNAL IDUNA organizuje oraz pokrywa koszty transportu medycznego do odpowiedniej placówki medycznej; transport jest organizowany, o ile nie jest konieczna interwencja pogotowia ratunkowego i o ile stan zdrowia Ubezpieczonego utrudnia skorzystanie z dostępnego publicznego lub prywatnego środka transportu,
  - 2) transport medyczny Ubezpieczonego między placówkami medycznymi – wyłącznie na zlecenie lekarza prowadzącego leczenie Ubezpieczonego, jeżeli placówka medyczna, w której przebywa Ubezpieczony nie odpowiada wymogom leczenia odpowiednim dla stanu jego zdrowia lub został on skierowany na zabiegi lub badania lekarskie do innej placówki medycznej SIGNAL IDUNA organizuje oraz pokrywa koszty transportu medycznego Ubezpieczonego pomiędzy placówkami o ile stan zdrowia Ubezpieczonego utrudnia skorzystanie z innych publicznych lub prywatnych środków transportu,
  - 3) transport medyczny do miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej po udzieleniu pomocy medycznej – uzasadniony stanem zdrowia Ubezpieczonego wyłącznie na pisemne zalecenie lekarza prowadzącego leczenie Ubezpieczonego; SIGNAL IDUNA realizuje świadczenia transportu medycznego wymienione w pkt. 1)–3) do wysokości sumy ubezpieczenia 1.000 PLN; O celowości organizacji transportu medycznego oraz wyborze środka transportu decyduje lekarz SIGNAL IDUNA;
- f) **usługi informacyjne** w ramach infolinii Centrum Alarmowego:
  - 1) informacja o aptekach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, ich adresach oraz godzinach otwarcia,
  - 2) informacja o placówkach medycznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 3) informacja o placówkach diagnostycznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 4) informacja o placówkach rehabilitacyjnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 5) rozmowa telefoniczna z lekarzem Centrum Alarmowego,
  - 6) organizacja zleconej przez lekarza prowadzącego rehabilitacji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, związanej z nieszczęśliwym wypadkiem,
  - 7) organizacja u lekarza specjalisty jednej wizyty na terenie Rzeczypospolitej Polskiej związanej z nieszczęśliwym wypadkiem.Usługi informacyjne w ramach infolinii Centrum Alarmowego oraz rozmowa telefoniczna z lekarzem Centrum Alarmowego mają charakter

ogólny i informacyjny, nie stanowią porady medycznej, nie mają charakteru diagnostycznego i nie mogą być traktowane jako ostateczna opinia i porada.

- g) **pokrycie (refundacja) kosztów wizyty osoby bliskiej lub opiekuna prawnego** w przypadku hospitalizacji dziecka lub osoby niesamodzielnej – jeżeli Ubezpieczony (dziecko lub osoba niesamodzielna) jest hospitalizowany przez okres dłuższy niż 5 dni i nie towarzyszy mu żadna osoba pełnoletnia, SIGNAL IDUNA zwraca koszty transportu w obie strony (bilet kolejowy, autobusowy lub – jeżeli podróż pociągiem lub autokarem trwa dłużej niż 8 godzin – bilet lotniczy) osoby wizytującej hospitalizowanego oraz koszty wyżywienia (z wyłączeniem napojów alkoholowych) i zakwaterowania za okres nie dłuższy niż 7 dni, maksymalnie do wysokości 300 PLN,
- h) **pokrycie (refundacja) kosztów transportu zwłok Ubezpieczonego do miejsca pochówku w Rzeczypospolitej Polskiej**, w przypadku gdy Ubezpieczony w trakcie podróży zmarł a śmierć nastąpiła w wyniku nieszczęśliwego wypadku – SIGNAL IDUNA refunduje koszty transportu zwłok Ubezpieczonego do miejsca pochówku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do wysokości 1.000 PLN.

IV. UBEZPIECZENIE KOSZTÓW UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY MEDYCZNEJ

§ 17

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty udzielenia niezbędnej pierwszej pomocy medycznej Ubezpieczonemu, który przebywając w strefie przygranicznej państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską musiał bezzwłocznie poddać się leczeniu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem.
2. Za koszty udzielenia pierwszej pomocy medycznej uważa się niezbędne wydatki poniesione na:
  - a) **udzielenie pierwszej pomocy medycznej** przez jednostkę ratownictwa medycznego,
  - b) **leczenie w ambulatorium** obejmujące badania, zabiegi, honoraria lekarzy, lekarstwa, analizy, operacje, następujące bezpośrednio (podczas pierwszej wizyty lekarskiej) po zajściu nieszczęśliwego wypadku,
  - c) **zakup niezbędnych lekarstw i środków opatrunkowych** przepisanych przez lekarza,
  - d) **transport Ubezpieczonego do ambulatorium lub szpitala**, gdy jest to uzasadnione stanem zdrowia Ubezpieczonego,
  - e) **transport do miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po udzieleniu pomocy medycznej** – uzasadniony stanem zdrowia Ubezpieczonego, wyłącznie na zlecenie lekarza prowadzącego leczenie Ubezpieczonego.
3. SIGNAL IDUNA udziela ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej do wysokości sumy ubezpieczenia 1.000 PLN

V. UBEZPIECZENIE KOSZTÓW RATOWNICTWA

§ 18

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne i udokumentowane koszty poniesione na akcję ratowniczą lub poszukiwawczą prowadzoną przez wyspecjalizowane służby ratownicze w celu ratowania życia lub zdrowia Ubezpieczonego, który uległ w czasie pobytu na terytorium strefy przygranicznej państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Polską nieszczęśliwemu wypadkowi (który nie musi skutkować trwałym uszkodzeniem ciała).
2. Przez koszty ratownictwa rozumie się:
  - a) koszty poszukiwań przez wyspecjalizowane służby ratownictwa,
  - b) udzielenie doraźnej pomocy medycznej na miejscu zdarzenia,
  - c) transport z miejsca wypadku do najbliższego, wymaganego stanem zdrowia punktu opieki medycznej (przy użyciu specjalistycznych środków transportu jak m.in.: sanie, helikopter, tobogan, motorówka).
3. Pokrycie kosztów nie przysługuje, jeśli koszty ratownictwa powstały w następstwie nieuzasadnionego wezwania służb ratowniczych.
4. SIGNAL IDUNA pokrywa koszty ratownictwa do wysokości sumy ubezpieczenia 10.000 PLN.

VI. UBEZPIECZENIE KOSZTÓW REHABILITACJI

§ 19

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem Ubezpieczenia są niezbędne i udokumentowane, poniesione przez Ubezpieczonego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej koszty, w związku z rehabilitacją stanowiącą integralną część procesu leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, które wydarzyły się w czasie podróży Ubezpieczonego.
2. SIGNAL IDUNA zwraca poniesione przez Ubezpieczonego koszty rehabilitacji, jeśli Ubezpieczony zgodnie z pisemnym wskazaniem lekarza prowadzącego leczenie, wymaga rehabilitacji.
3. Za koszty rehabilitacji uważa się poniesione przez Ubezpieczonego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej koszty na konsultacje i zabiegi rehabilitacyjne zalecone przez lekarza prowadzącego leczenie oraz koszty wypożyczenia lub zakupu drobnego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego koniecznego w procesie leczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, zaleconego i wpisanego do dokumentacji medycznej Ubezpieczonego.
4. Zwrot kosztów rehabilitacji następuje jedynie na podstawie załączonej dokumentacji medycznej, imiennych rachunków dotyczących rehabilitacji, jeżeli koszty te zostały poniesione w okresie 24 miesięcy od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku i nie zostały w całości pokryte z ubezpieczenia społecznego. SIGNAL IDUNA refunduje poniesione koszty rehabilitacji do wysokości 300 PLN.

**VII. OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI ORAZ POSTĘPOWANIE
W RAZIE SZKÓD Z UBEZPIECZENIA ASSISTANCE, KOSZTÓW UDZIELENIA
PIERWSZEJ POMOCY MEDYCZNEJ, KOSZTÓW RATOWNICTWA,
KOSZTÓW REHABILITACJI**

§ 20

Ograniczenia odpowiedzialności

1. SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie koszty poniesione przez Ubezpieczonego bez zgody Centrali Alarmowej. Powyższe ograniczenie nie odnosi się do ubezpieczenia kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej i kosztów ratownictwa w sytuacjach, gdy Ubezpieczony ze względu na stan zdrowia obiektywnie nie mógł skontaktować się z Centralą Alarmową.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są też objęte wszelkie koszty powstałe w przypadku, gdy Ubezpieczony postąpił wbrew decyzji Centrali Alarmowej uzgodnionej z lekarzem prowadzącym.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty powstałe w przypadku:
  - a) zdarzeń niezwiązanych z nieszczęśliwym wypadkiem,
  - b) zdarzeń skutkujących powstaniem zagrożenia życia wymagających natychmiastowej interwencji pogotowia ratunkowego – ograniczenie dotyczy wizyty lekarskiej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz transportu medycznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
  - c) uśmierzania lub popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa lub samobójstwa, umyślnego działania lub samookaleczenia Ubezpieczonego,
  - d) wypadku powstałego w czasie prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu lub innych środków lokomocji pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych podobnie działających środków odurzających lub bez wymaganych uprawnień do prowadzenia tego pojazdu,
  - e) zdarzeń związanych bezpośrednio z działaniem Ubezpieczonego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
  - f) działań wojennych, aktów terroryzmu, stanu wojennego, stanu wyjątkowego lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach (ochrona ubezpieczeniowa istnieje w przypadku, gdy podczas podróży Ubezpieczony zostaje niespodziewanie dotknięty zdarzeniami wojennymi, aktami terroryzmu lub wojny domowej; powyższa ochrona wygasa z końcem 7 dnia od rozpoczęcia wojny, aktów terroryzmu lub wojny domowej na terytorium kraju, w którym przebywa Ubezpieczony; odpowiedzialności SIGNAL IDUNA nie ma, w przypadku gdy podróż odbywa się do kraju, na którego terytorium wojna lub wojna domowa już trwa, a także gdy Ubezpieczony bierze aktywny/czynny udział w wojnie, aktach terroru lub wojnie domowej; nie podlegają ochronie SIGNAL IDUNA również wypadki spowodowane bronią atomową, biologiczną i chemiczną),
  - g) istnienia przeciwwskazań lekarskich, co do odbycia podróży, jeżeli miało to wpływ na powstanie kosztów udzielania pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa, kosztów rehabilitacji,
  - h) gdy przed podróżą istniały wskazania lekarskie, co do wykonania zabiegu operacyjnego lub poddania się leczeniu lub obserwacji lekarskiej w warunkach szpitalnych, a zdarzenie szkodowe ma związek z powyższymi wskazaniami,
  - i) następstw chorób przewlekłych i nowotworowych,
  - j) zaburzeń psychicznych, depresji, wad wrodzonych,

- k) chorób wenerycznych, leczenia chorób wynikających z zakażenia wirusem HIV, epidemii, pandemii,
  - l) udzielenia pierwszej niezbędnej pomocy medycznej przekraczającej zakres niezbędny do przywrócenia stanu zdrowia Ubezpieczonego do stanu umożliwiającego mu powrót do Rzeczypospolitej Polskiej,
  - m) zakłóceń ciąży lub porodu,
  - n) zakupu środków antykoncepcyjnych,
  - o) zakupu protez i aparatów słuchowych,
  - p) specjalnego odżywiania Ubezpieczonego środkami wzmacniającymi oraz środkami, z których Ubezpieczony korzysta zwyczajowo, a także masaży, kąpeli, inhalacji, gimnastyki leczniczej, naświetleń (nawet, jeśli którykolwiek z tych środków był zalecony przez lekarza); ograniczenie nie dotyczy kosztów rehabilitacji,
  - q) podróży w celach terapeutycznych, pobytu w sanatoriach i uzdrowiskach,
  - r) pobytu lub leczenia w domach opieki i hospicjach,
  - s) leczenia we własnym zakresie lub leczenia przez lekarza będącego członkiem rodziny Ubezpieczonego,
  - t) leczenia stomatologicznego,
  - u) wszelkiego rodzaju szczepień (za wyjątkiem sytuacji, kiedy szczepienie jest wykonywane w ramach doraźnej pomocy medycznej ratującej zdrowie lub życie Ubezpieczonego),
  - v) operacji plastycznych i kosmetycznych,
  - w) następstw chorób genetycznych,
  - x) transportu po leki, bez względu na rodzaj tego transportu i niezależnie od zaleceń lekarza.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty rozmów telefonicznych, przesyłania faksów i sms, za wyjątkiem kosztów pierwszej rozmowy z Centralą Alarmową (zwrotu dokonuje się na podstawie rachunku telefonicznego) poniesionych przez Ubezpieczonego lub osobę występującą w jego imieniu, w związku z nieszczęśliwym wypadkiem.
5. W wariantcie Standard lub Standard Plus ochroną ubezpieczeniową SIGNAL IDUNA nie są objęte również poniżej wymienione ryzyka:
- a) wyczynowe uprawianie sportów,
  - b) uprawianie sportów ekstremalnych.
6. W przypadku wariantu Super lub Super Plus, gdy nie została opłacona dodatkowa składka SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli nieszczęśliwy wypadek nastąpił w związku z:
- a) wyczynowym uprawianiem sportu,
  - b) uprawianiem sportów ekstremalnych.
7. W przypadku, kiedy Ubezpieczającym jest biuro podróży może zostać wprowadzona franszyza redukcyjna. W sytuacji bezgotówkowego pokrywania kosztów przez Centralę Alarmową, franszyza redukcyjna nie obowiązuje.

§ 21

Postępowanie w razie szkód z ubezpieczenia assistance, kosztów udzielenia pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa, kosztów rehabilitacji

W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony lub osoba występująca w jego imieniu zobowiązani są:

- a) niezwłocznie zawiadomić Centralę Alarmową, jeżeli w wyniku nieszczęśliwego wypadku konieczne jest udzielenie pomocy Ubezpieczonemu (dot. ubezpieczenia assistance, pierwszej pomocy medycznej, kosztów ratownictwa),

- b) starać się o złagodzenie skutków zdarzenia przez niezwłoczne uzyskanie pomocy lekarskiej i poddanie się zaleconemu leczeniu,
- c) podjąć aktywną współpracę z Centralą Alarmową i SIGNAL IDUNA w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania nieszczęśliwego wypadku i ustalenia ich następstw,
- d) stosować się do zaleceń Centrali Alarmowej i SIGNAL IDUNA udzielając im wszelkich informacji i niezbędnych pełnomocnictw,
- e) umożliwić Centrali Alarmowej i SIGNAL IDUNA dostęp do wszystkich informacji medycznych; odmowa dostępu do wszystkich dozwolonych prawem polskim informacji medycznych wymaganych przez Centrum Alarmowe lub SIGNAL IDUNA jest równoznaczna ze zwolnieniem SIGNAL IDUNA z odpowiedzialności w danej sprawie,
- f) uzyskać dokumentację lekarską stwierdzającą rozpoznanie (diagnozę lekarską) i uzasadniającą konieczność prowadzenia danego sposobu leczenia, opis przebiegu leczenia z wynikami badań, protokół powypadkowy o ile został sporządzony, a także inne dokumenty związane z zaistniałym zdarzeniem,
- g) zabezpieczyć dowody związane z nieszczęśliwym wypadkiem w celu uzasadnienia roszczenia,
- h) do rzetelnego wypełnienia druku zgłoszenia szkody, niezwłocznego przesłania go do SIGNAL IDUNA oraz niezwłocznego udzielenia wszelkich, wymaganych przez SIGNAL IDUNA informacji,
- i) w razie poddania się zaleconej przez lekarza rehabilitacji, uzyskać rachunki z przeprowadzonej rehabilitacji oraz dokumentację medyczną wskazującą na zalecenia lekarskie dotyczące rehabilitacji.

VIII. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 22

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego w życiu prywatnym podczas jego podróży za szkody na osobie i szkody rzeczowe wyrządzone czynem niedozwolonym osobom trzecim, do naprawienia których Ubezpieczony jest zobowiązany w myśl przepisów prawa kraju, w którym przebywa.
2. W zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej SIGNAL IDUNA odpowiada za zdarzenia związane z amatorskim uprawianiem sportu, a także zdarzenia powstałe w wyniku uprawiania sportów zimowych.
3. W granicach swej odpowiedzialności SIGNAL IDUNA zobowiązana jest do:
  - a) zbadania zasadności wysuwanych przeciwko Ubezpieczonemu roszczeń, udzielenia wszelkiej niezbędnej pomocy prawnej w przypadku niezasadności roszczeń,
  - b) pokrycia kosztów wynajęcia obrońcy reprezentującego w trakcie procesu interesy Ubezpieczonego,
  - c) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą SIGNAL IDUNA w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody,
  - d) zwrotu uzasadnionych okolicznościami danego wypadku niezbędnych kosztów, mających na celu zapobieżenie zwiększeniu się szkody,
  - e) pokrycia niezbędnych kosztów sądowej ochrony przed roszczeniem osoby trzeciej, w sporze prowadzonym na polecenie SIGNAL IDUNA lub za jej zgodą,

- f) wypłaty odszkodowania, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić osobie poszkodowanej z tytułu ryzyk określonych w umowie ubezpieczenia na podstawie uznania wydanego lub zatwierdzonego przez SIGNAL IDUNA, zawartej lub zatwierdzonej przez SIGNAL IDUNA ugody lub orzeczenia sądu.
4. Wszelkie koszty i nakłady poniesione w związku z obroną przed roszczeniami przeciwko Ubezpieczonemu mogą być pokryte, jedynie pod warunkiem uzyskania wcześniej pisemnej zgody SIGNAL IDUNA.

§ 23

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA nie obejmuje odpowiedzialności Ubezpieczonego z tytułu:
- a) roszczeń wykraczających poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, będących wynikiem zawartej przez niego umowy lub szczególnych przyrzeczeń,
  - b) szkód wyrządzonych przez Ubezpieczonego osobom bliskim,
  - c) szkód powstałych wskutek umyślnego lub rażącego niedbałego działania przez Ubezpieczonego, chyba że zapłata świadczenia w danych okolicznościach odpowiada względem słuszności; ponadto SIGNAL IDUNA nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - d) szkód spowodowanych w gotówce, papierach wartościowych, biżuterii oraz wszelkiego rodzaju dokumentach,
  - e) zdarzeń związanych bezpośrednio z działaniem Ubezpieczonego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
  - f) szkód wynikających z posiadania, kierowania, używania, uruchamiania pojazdów mechanicznych, statków powietrznych i wodnych,
  - g) roszczeń o charakterze karnym, w szczególności za straty moralne, zadośćuczynienie, odszkodowanie z nawiązką i świadczenie pieniężne,
  - h) utraty lub uszkodzenia mienia należącego do Ubezpieczonego albo mienia innej osoby, powierzonego, wynajętego, pożyczonego lub będącego pod pieczęią bądź kontrolą Ubezpieczonego lub osób, za które ponosi odpowiedzialność,
  - i) szkód wynikających z wykonywania zawodu, pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej,
  - j) szkód powstałych w związku z wyczynowym uprawianiem sportu,
  - k) szkód powstałych w związku z uprawianiem sportów wysokiego ryzyka,
  - l) szkód powstałych w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych,
  - m) szkód wynikających z amatorskiego uprawiania sportu lub uprawiania sportów zimowych, wyrządzonych przez Ubezpieczonego, w stosunku do którego istniały przeciwwskazania lekarskie co do uprawiania sportu objętego ubezpieczeniem,
  - n) roszczeń wynikłych z przeniesienia choroby na inną osobę,
  - o) szkód powstałych w związku z działaniami wojennymi, stanem wojennym, stanem wyjątkowym, aktami terroryzmu, aktami sabotażu oraz wskutek udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach.
2. SIGNAL IDUNA nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej nieprzekraczających 1.000 PLN i każde świadczenie SIGNAL IDUNA pomniejszone jest o taką kwotę.

3. Odpowiedzialność SIGNAL IDUNA w zakresie szkód powstałych w związku z amatorskim uprawianiem sportów oraz uprawianiem sportów zimowych jest ograniczona do wysokości 50% sumy ubezpieczenia OC w zakresie szkód osobowych oraz do wysokości 25% sumy ubezpieczenia OC w zakresie szkód rzeczowych, a wartości te stanowią podlimity procentowe głównych sum ubezpieczenia OC.
4. SIGNAL IDUNA nie odpowiada za koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez SIGNAL IDUNA ugody z poszkodowanym lub na zaspokojenie jego roszczeń.
5. W przypadku szkód będących następstwem amatorskiego uprawiania sportu lub uprawiania sportów zimowych objętych umową ubezpieczenia SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności za szkody nieprzekraczające 1.000 PLN, a w przypadku szkód, których wysokość ustalona została na więcej niż 1.000 PLN stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości 5% wartości zaistniałej szkody. Przy odpowiedzialności cywilnej mającej związek z amatorskim uprawianiem sportu lub uprawianiem sportów zimowych nie stosuje się zapisu ust. 2.

§ 24

Postępowanie w razie zaistnienia szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

W razie zajścia zdarzenia powodującego lub mogącego spowodować roszczenie wobec Ubezpieczonego, Ubezpieczony obowiązany jest:

- a) w miarę możliwości zapobiec zwiększeniu się szkody, zebrać i zabezpieczyć dowody ustalające okoliczności zdarzenia,
- b) powiadomić niezwłocznie Centralę Alarmową lub SIGNAL IDUNA nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty zaistnienia zdarzenia mogącego go obciążyć odpowiedzialnością cywilną, podać okoliczności szkody, nazwiska i adresy poszkodowanych oraz świadków zdarzenia,
- c) nie uznawać roszczeń, nie zawierać jakiegokolwiek ugody czy umowy i nie zaspokajać roszczeń poszkodowanego bez pisemnej zgody SIGNAL IDUNA,
- d) do udzielenia SIGNAL IDUNA pełnomocnictw niezbędnych do prowadzenia spraw odszkodowawczych, w tym pełnomocnictwa procesowego, jeżeli przeciwko Ubezpieczonemu wystąpiono na drogę sądową,
- e) przesłać do SIGNAL IDUNA orzeczenie w sprawie cywilnej, karnej lub karno-administracyjnej związanej ze zdarzeniem, z którego wynika odpowiedzialność Ubezpieczonego, w takim czasie, aby umożliwić SIGNAL IDUNA zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.

IX. UBEZPIECZENIE BAGAŻU PODRÓŻNEGO

§ 25

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest bagaż podróżny Ubezpieczonego w trakcie jego podróży (zgodnie z definicją z § 2 ust. 3).
2. Bagaż podróżny jest objęty ochroną ubezpieczeniową jedynie wówczas, gdy znajduje się pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego lub gdy jest:
  - a) oddany za pokwitowaniem do przechowalni bagażu,
  - b) powierzony zawodowemu przewoźnikowi do przewozu na podstawie dokumentu przewozowego,

- c) w zamkniętym indywidualnym pomieszczeniu bagażowym na dworcu lub w hotelu,
  - d) w zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego (z wyłączeniem namiotu),
  - e) w zamkniętym pojeździe samochodowym, pod warunkiem umieszczenia bagażu w zamkniętym bagażniku lub w lukach bagażowych stanowiących integralną część pojazdu,
  - f) w zamkniętej kabinie przyczepy lub jednostki pływającej.
3. SIGNAL IDUNA ponosi odpowiedzialność za bagaż podróży jedynie w przypadku, gdy utrata lub ubytek wartości bagażu nastąpiły w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wskutek:
- a) wypadku lub katastrofy środka komunikacji,
  - b) ognia, huraganu, powodzi, piorunu, wybuchu, nawalnego deszczu, gradu, lawiny, trzęsienia, usuwania i zapadania się ziemi, upadku pojazdu powietrznego oraz wydostania się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych,
  - c) nieszczęśliwego wypadku, któremu uległ Ubezpieczony, potwierdzonego diagnozą lekarską, w wyniku którego utraci on w sposób nagły możliwość opieki nad sobą,
  - d) kradzieży z włamaniem do pomieszczeń wymienionych w ust. 2 pkt a)– f),
  - e) udokumentowanego rozboju.
4. W przypadku, gdy bagaż podróży został powierzony zawodowemu przewoźnikowi lotniczemu ochrona ubezpieczeniowa działa również w razie braku potwierdzenia okoliczności powstania szkody wymienionych w ust. 3 pkt a)– e), pod warunkiem że przewoźnik potwierdził zaginięcie lub zniszczenie bagażu.
5. W przypadku, gdy doszło do opóźnienia bagażu, SIGNAL IDUNA zwraca udokumentowane koszty, w wysokości nieprzekraczającej 200 PLN i suma ta stanowi podlimit sumy ubezpieczenia bagażu podróży, poniesione w trakcie odbywania podróży na zakup niezbędnych przedmiotów pierwszej potrzeby (odzież, przybory toaletowe), które mają zastąpić przedmioty znajdujące się w prawidłowo nadanym u zawodowego przewoźnika lotniczego bagażu, którego opóźnienie w dostarczeniu wynosi więcej niż 24 godziny. Okres opóźnienia liczy się od momentu zgłoszenia przewoźnikowi opóźnienia dostarczenia bagażu i otrzymania dokumentu potwierdzającego to opóźnienie, do momentu dostarczenia do miejsca, w którym przebywa Ubezpieczony oraz udostępnienia go Ubezpieczonemu. Zwrot kosztów nie przysługuje w przypadku, jeżeli do opóźnienia bagażu podróży dochodzi w trakcie podróży powrotnej.

§ 26

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Umową ubezpieczenia bagażu podróży nie są objęte:
- a) pieniądze w gotówce i papiery wartościowe, bony towarowe, bilety, karty kredytowe i płatnicze, biżuteria, przedmioty z metali i kamieni szlachetnych,
  - b) sprzęt elektroniczny (za wyjątkiem suszarki, gólkarki elektrycznej, żelazka), telefony komórkowe, sprzęt fotograficzny, sprzęt komputerowy, sprzęt audio-video,
  - c) dzieła sztuki, dokumenty, zbiory kolekcjonerskie, instrumenty muzyczne,

- d) sprzęt, przedmioty i narzędzia o charakterze profesjonalnym tzn. sprzęt, przedmioty i narzędzia, które służą do wykonywania pracy, paliwa napędowe,
  - e) sprzęt sportowy,
  - f) broń oraz akcesoria z nimi związane,
  - g) akcesoria samochodowe, przedmioty będące wyposażeniem przyczep campingowych, półciężarówek campingowych i łodzi,
  - h) namioty i wiatrochrony.
2. SIGNAL IDUNA nie odpowiada również za szkody:
- a) nie przekraczające 50 PLN (franszyza integralna),
  - b) powstałe wskutek umyślnego lub rażącego niedbałego działania Ubezpieczonego, chyba że zapłata świadczenia w danych okolicznościach odpowiada względem słuszności; ponadto SIGNAL IDUNA nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - c) polegające wyłącznie na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojemników bagażu (waliz, kufrów itp.),
  - d) powstałe w urządzeniach elektrycznych oraz elektronicznych wskutek ich wad oraz działania prądu elektrycznego podczas eksploatacji, chyba że działanie prądu elektrycznego spowodowało pożar,
  - e) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, aktów terroryzmu, aktów sabotażu lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach,
  - f) będące skutkiem zatrzymania, zniszczenia lub konfiskaty przez organa celne lub inne władze,
  - g) będące następstwem zwykłego zużycia rzeczy ubezpieczonej, wad fabrycznych, samozapalenia, samozepsucia, wycieku, a odnośnie rzeczy tłukących się lub w szklanym opakowaniu – potłuczenia lub utraty wartości ubezpieczonej rzeczy.
3. SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności, jeśli Ubezpieczony w związku z tym samym zdarzeniem uzyska odszkodowanie od innych instytucji.

§ 27

Postępowanie w przypadku powstania szkody bagażowej

W razie powstania szkody Ubezpieczony jest zobowiązany do:

- a) zawiadomienia policji o każdym wypadku kradzieży z włamaniem, rozboju lub zaginięcia przedmiotów objętych ubezpieczeniem w czasie trwania zdarzenia losowego albo akcji ratowniczej i uzyskania pisemnego potwierdzenia tego faktu, jeżeli to możliwe z dokładnym wyszczególnieniem utraconych przedmiotów (rodzaj, ilość) oraz podaniem ich wartości i cech identyfikacyjnych (marka, model, nr seryjny, kolor, znaki szczególne),
- b) zawiadomienia właściwego przewoźnika lub kierownictwa hotelu, domu wczasowego, kempingu itp. o każdym wystąpieniu szkody, która powstała w publicznym środku komunikacji lub miejscu zakwaterowania i uzyskania pisemnego potwierdzenia tego zawiadomienia z wyszczególnieniem utraconych przedmiotów (rodzaj, ilość), z podaniem ich wartości i cech identyfikacyjnych,
- c) najpóźniej w terminie 7 dni od daty powrotu z podróży, przesłania do SIGNAL IDUNA zgłoszenia szkody, które powinno zawierać:

- 1) numer dokumentu ubezpieczenia,
- 2) szczegółowy opis okoliczności zaistnienia szkody,
- 3) spis uszkodzonych lub utraconych przedmiotów sporządzony przez Ubezpieczonego i potwierdzony przez odpowiednie władze lub osobę lub firmę odpowiedzialną za przechowywanie lub przewóz bagażu,
- 4) dokumentację potwierdzającą utratę lub uszkodzenie bagażu,
- 5) dokumentację lekarską potwierdzającą utratę bagażu w wyniku zdarzeń opisanych w § 25 ust. 3 pkt c),
- 6) potwierdzenie złożenia zawiadomienia do odpowiednich władz o kradzieży, włamaniu lub rabunku,
- 7) oryginalne bilety lub kwity bagażowe,
- 8) odpowiedź/pismo od przewoźnika w jakiej kwocie zostało uznane roszczenie,
- 9) dokumenty potwierdzające zakup lub własność zniszczonych lub utraconych przedmiotów.

X. UBEZPIECZENIE SPRZĘTU SPORTOWEGO

§ 28

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest sprzęt sportowy będący własnością Ubezpieczonego w trakcie jego podróży (zgodnie z definicją z § 2 ust. 29).
2. Umowa ubezpieczenia obejmuje sprzęt sportowy jedynie wówczas, gdy jest on pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego lub gdy jest:
  - a) powierzony zawodowemu przewoźnikowi do przewozu na podstawie dokumentu przewozowego,
  - b) oddany za pokwitowaniem do przechowalni bagażu,
  - c) w zamkniętym indywidualnym pomieszczeniu bagażowym na dworcu lub w hotelu,
  - d) w zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego (z wyłączeniem namiotu),
  - e) w zamkniętym pojeździe samochodowym, pod warunkiem umieszczenia sprzętu sportowego w zamkniętym bagażniku lub w lukach bagażowych stanowiących integralną część pojazdu,
  - f) w zamkniętej kabinie przyczepy lub jednostki pływającej.
3. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA obejmuje utratę sprzętu sportowego będącego przedmiotem umowy lub ubytek jego wartości z powodu zniszczenia, uszkodzenia lub zaginięcia. SIGNAL IDUNA odpowiada wyłącznie za szkody powstałe wskutek:
  - a) wypadku lub katastrofy środka komunikacji,
  - b) ognia, huraganu, powodzi, piorunu, wybuchu, nawalnego deszczu, gradu, lawiny, trzęsienia, usuwania i zapadania się ziemi, upadku pojazdu powietrznego oraz wydostania się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych,
  - c) nieszczęśliwego wypadku, któremu uległ Ubezpieczony potwierdzonego diagnozą lekarską, w wyniku którego utraci on w sposób nagły możliwość opiekania się sprzętem sportowym,
  - d) udokumentowanej kradzieży z włamaniem z pomieszczeń wymienionych w ust. 2 pkt a)– f),
  - e) udokumentowanego rozboju.
4. W przypadku, gdy sprzęt sportowy został powierzony zawodowemu przewoźnikowi lotniczemu ochrona ubezpieczeniowa działa również w razie braku potwierdzenia okoliczności powstania szkody wymienionych

w ust. 3 pkt a)– e), pod warunkiem że przewoźnik potwierdził zaginięcie lub zniszczenie sprzętu sportowego.

§ 29

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA nie obejmuje odpowiedzialności z tytułu szkód:
  - a) nie przekraczających 50 PLN (franszyza integralna),
  - b) powstałych wskutek umyślnego lub rażącego niedbałego działania Ubezpieczonego, chyba że zapłata świadczenia w danych okolicznościach odpowiada względem słuszności; ponadto SIGNAL IDUNA nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - c) polegających na utracie, zniszczeniu lub zużyciu sprzętu sportowego w związku z jego użytkowaniem,
  - d) powstałych wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, aktów terroryzmu, aktów sabotażu lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach,
  - e) będących skutkiem zatrzymania, zniszczenia lub konfiskaty przez organa celne lub inne władze,
  - f) powstałych w związku z wyczynowym uprawianiem sportu,
  - g) powstałych w związku z uprawianiem sportów wysokiego ryzyka,
  - h) powstałych w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych,
  - i) wynikających z amatorskiego uprawiania sportu lub uprawiania sportów zimowych, wyrządzonych przez Ubezpieczonego, w stosunku do którego istniały przeciwwskazania lekarskie, co do uprawiania sportu objętego ubezpieczeniem.
2. SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności, jeśli Ubezpieczony w związku z tym samym zdarzeniem uzyska odszkodowanie od innych instytucji.

§ 30

Postępowanie w przypadku powstania szkody w sprzęcie sportowym

W razie powstania szkody Ubezpieczony jest zobowiązany do:

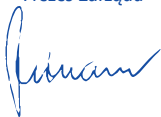
- a) zawiadomienia policji o każdym wypadku kradzieży z włamaniem, rozboju lub zaginięcia przedmiotów objętych ubezpieczeniem w czasie trwania zdarzenia losowego albo akcji ratowniczej i uzyskania pisemnego potwierdzenia tego faktu, jeżeli to możliwe z dokładnym wyszczególnieniem utraconych przedmiotów (rodzaj, ilość) oraz podaniem ich wartości i cech identyfikacyjnych (marka, model, nr seryjny, kolor, znaki szczególne),
- b) zawiadomienia właściwego przewoźnika lub kierownictwa hotelu, domu wczasowego, kempingu itp. o każdym wystąpieniu szkody, która powstała w publicznym środku komunikacji lub miejscu zakwaterowania i uzyskania pisemnego potwierdzenia tego zawiadomienia z wyszczególnieniem utraconych przedmiotów (rodzaj, ilość), z podaniem ich wartości i cech identyfikacyjnych,
- c) najpóźniej w terminie 7 dni od daty powrotu z podróży, przesłania do SIGNAL IDUNA zgłoszenia szkody, które powinno zawierać:
  - 1) numer dokumentu ubezpieczenia,
  - 2) szczegółowy opis okoliczności zaistnienia szkody,

- 3) spis uszkodzonych lub utraconych przedmiotów sporządzony przez Ubezpieczonego i potwierdzony przez odpowiednie władze lub osobę lub firmę odpowiedzialną za przechowywanie lub przewóz sprzętu sportowego,
- 4) dokumentację potwierdzającą utratę lub uszkodzenie sprzętu sportowego,
- 5) dokumentację lekarską potwierdzającą utratę sprzętu sportowego w wyniku zdarzeń opisanych w § 28 ust. 3 pkt c),
- 6) potwierdzenie złożenia zawiadomienia do odpowiednich władz o kradzieży, włamaniu lub rabunku, oryginalne bilety lub kwity bagażowe,
- 7) odpowiedź/pismo od przewoźnika w jakiej kwocie zostało uznane roszczenie,
- 8) dokumenty potwierdzające zakup lub własność zniszczonych lub utraconych przedmiotów.

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zawiadomienia i zaświadczenia Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, Uprawnionego i osoby składającej roszczenie w związku z umową ubezpieczenia, powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.
2. Ubezpieczony, Ubezpieczający, Uprawniony lub osoba składająca roszczenie mają obowiązek poinformować SIGNAL IDUNA o zmianie adresu.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.
4. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone uchwałą nr 6/Z/2015 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 16.02.2015 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawartych od dnia 1 kwietnia 2015 r.

Prezes Zarządu

Jürgen Reimann

Wiceprezes Zarządu

Agnieszka Kietłbasińska

Aneks nr 1

do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia **NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ** zatwierdzonych uchwałą nr 6/Z/2015 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 16.02.2015 r.

W Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia **NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ** zatwierdzonych uchwałą nr 6/Z/2015 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 16.02.2015 r. (zwanym dalej OWU) wprowadza się następujące zmiany:

I.

1) Rozdział I **POSTANOWIENIA WSPÓLNE** zostaje poprzedzony informacjami w poniższym brzmieniu:

Najważniejsze informacje dotyczące ubezpieczenia

Szanowny Kliencie,

poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje zawarte w **Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**.

Lp.	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej Ogólnych Warunków Ubezpieczenia NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia.	§ 13; § 16; § 17; § 18; § 19; § 22; § 25; § 28
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.	§ 2 ust. 3, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 33, 38, 39; § 3 ust. 8; § 7 ust. 3; § 9 ust. 4, 5, 8; § 12 ust. 4; § 14; § 20; § 23; § 26; § 29

2) W § 2 dodaje się ust. 40 w brzmieniu:

40. **Poszkodowany** – osoba, której Ubezpieczony wyrządził szkodę.

3) w § 3 ust. 6 oraz ust. 11 otrzymują poniższe brzmienie:

6. Jeżeli nie uzgodniono inaczej umowa ubezpieczenia musi zawierać: imię, nazwisko, datę urodzenia lub numer PESEL (w przypadku obywateli Rzeczypospolitej Polskiej) oraz miejsce zamieszkania Ubezpieczonego lub pełną nazwę, NIP i adres firmy, przedsiębiorstwa lub instytucji. Dodatkowo Ubezpieczający jest zobowiązany podać do wiadomości SIGNAL IDUNA, wszystkie znane sobie okoliczności mające wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, o które SIGNAL IDUNA pytał przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek, obowiązek określony w zdaniu poprzednim spoczywa zarówno na Ubezpieczającym jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek. Jeżeli SIGNAL IDUNA zawarło umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
11. Ubezpieczający zobowiązany jest do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed objęciem Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową oraz powiadomienia Ubezpieczonego o jego obowiązkach wynikających z umowy ubezpieczenia. OWU przekazywane są Ubezpieczonemu na piśmie lub na innym trwałym nośniku, jeżeli Ubezpieczony wyrazi na to zgodę.

4) w § 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

6. Ochrona ubezpieczeniowa wszystkich Ubezpieczonych kończy się z chwilą odstąpienia przez Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia.

5) § 6 otrzymuje brzmienie:

§ 6.

Odstąpienie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy SIGNAL IDUNA nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim SIGNAL IDUNA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
2. Odstąpienie od umowy w podanym ustawowo terminie nie powoduje potrącenia kosztów manipulacyjnych.
3. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako wykorzystany w pełni.
4. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia powinno być dokonane na piśmie, pod rygorem nieważności.

6) § 8 otrzymuje brzmienie:

§ 8.

Postępowanie w razie powstania szkody

Postanowienia ogólne

1. O ile przepisy następnych paragrafów nie stanowią inaczej o każdym zdarzeniu szkodowym Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić SIGNAL IDUNA niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty powzięcia o nim wiadomości, a jeżeli taka możliwość nie istnieje, wówczas w przeciągu 7 dni od momentu powrotu z podróży.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia o zdarzeniu szkodowym objętym ochroną, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, SIGNAL IDUNA informuje o tym Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
3. Za pisemną zgodą Ubezpieczonego, SIGNAL IDUNA może uzyskać od podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, które udzielały świadczeń zdrowotnych Ubezpieczonemu, informacje o okolicznościach związanych z weryfikacją podanych przez Ubezpieczonego danych o jego stanie zdrowia, z wyłączeniem badań genetycznych, ustaleniem prawa do świadczenia z umowy ubezpieczenia i wysokości tego świadczenia. Za pisemną zgodą Ubezpieczonego SIGNAL IDUNA może nadto uzyskać od Narodowego Funduszu Zdrowia dane o nazwach i adresach świadczeniodawców, którzy udzielili świadczeń opieki zdrowotnej w związku z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz wysokości odszkodowania lub świadczenia.
4. W przypadku, gdy Ubezpieczony powziął informację o wszczęciu wobec niego postępowania przygotowawczego bądź wystąpienia na drogę sądową, obowiązany jest on niezwłocznie poinformować o tym fakcie SIGNAL IDUNA nawet, w przypadku gdy sam zgłosił zaistnienie zdarzenia szkodowego.
5. Ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody oraz niedopuszczenia do jej zwiększenia. Zobowiązany jest on również umożliwić SIGNAL IDUNA dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia.
6. Ubezpieczony jest zobowiązany do powiadomienia SIGNAL IDUNA, czy posiada inny dokument ubezpieczeniowy niż ten wystawiony przez SIGNAL IDUNA, o takim samym zakresie ryzyka.
7. Szczególne przepisy dotyczące postępowania w razie zaistnienia szkód w obrębie poszczególnych ryzyk, zostały zawarte w odrębnych paragrafach.

7) § 11 otrzymuje brzmienie:

§ 11.

Sposób rozpatrywania reklamacji, sąd właściwy do rozstrzygnięcia sporów

1. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Poszkodowany lub uprawniony z umowy ubezpieczenia, będący osobą fizyczną (zwany dalej „Klientem”) może składać skargi, zażalenia i reklamacje, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez SIGNAL IDUNA (zwane dalej łącznie „reklamacjami”).
2. Reklamację można zgłaszać w następujących miejscach i formie:
  - a) pisemnie za pośrednictwem poczty, kuriera lub postańca na adres: SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., ul. Przyokopowa 31, 01-208 Warszawa,
  - b) faksem na numer: 22 50 56 101,
  - c) pocztą elektroniczną: reklamacje@signal-iduna.pl,
  - d) telefonicznie, pod numerem 0 801 120 120 lub 22 50 56 506,
  - e) osobiście w siedzibie SIGNAL IDUNA (adres jak wyżej) lub Regionalnym Centrum Obsługi Ubezpieczeń (dane kontaktowe Regionalnych Centrów Obsługi Ubezpieczeń SIGNAL IDUNA podane są na stronie internetowej spółki pod adresem: www.signal-iduna.pl/signaliduna/kontakt) i na bieżąco aktualizowane.
3. Reklamacja powinna zawierać dane kontaktowe Klienta umożliwiające identyfikację i kontakt w celu udzielenia odpowiedzi (imię i nazwisko, adres, numer umowy ubezpieczenia/polisy, której reklamacja dotyczy lub numer sprawy dotyczącej roszczenia, nadany wcześniej przez SIGNAL IDUNA).

II.

1) Pozostałe postanowienia OWU nie ulegają zmianie.

2) Niniejszy Aneks nr 1 został zatwierdzony uchwałą nr 70/Z/2015 Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. z dnia 15.12.2015 r. i ma zastosowanie do umów zawartych od 01.01.2016 r.

Prezes Zarządu

Jürgen Reimann

Wiceprezes Zarządu

Agnieszka Kiełbasińska

4. SIGNAL IDUNA rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania, chyba że mają miejsce szczególnie skomplikowane okoliczności, uniemożliwiające rozpatrzenie reklamacji i udzielenia odpowiedzi w tym terminie. W takiej sytuacji SIGNAL IDUNA poinformuje Klienta, który złożył reklamację, o przyczynach opóźnienia, okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W przypadku niedotrzymania powyższych terminów rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą Klienta.
5. Odpowiedź na reklamację jest udzielana w formie papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, a na wniosek Klienta – może być również dostarczona pocztą elektroniczną.
6. Klient może też składać skargi i zażalenia na działalność Ubezpieczyciela do Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznika Finansowego, miejskiego lub powiatowego Rzecznika Konsumentów oraz innych organów zajmujących się ochroną klientów podmiotów rynku finansowego.
7. Spory wynikające z Umowy ubezpieczenia mogą być rozpatrywane przez sądy polubowne przy Rzeczniku Finansowym oraz Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie z regulaminami tych sądów.
8. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego lub innego uprawnionego z umowy ubezpieczenia, a także przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
9. SIGNAL IDUNA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

8) w § 12 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostaje ujawnione po wypłacie odszkodowania, SIGNAL IDUNA może żądać od Ubezpieczonego zwrotu odszkodowania w takiej części, w jakiej SIGNAL IDUNA nie może dochodzić roszczeń regresowych od osoby trzeciej.

9) w rozdziale XI. Postanowień Końcowych w niezmienionym brzmieniu pozostaje ust. 4, który otrzymuje numer 7 a ust. 1-6 otrzymują brzmienie:

1. SIGNAL IDUNA udostępnia OWU na stronie internetowej www.signal-iduna.pl oraz w siedzibie SIGNAL IDUNA nieodpłatnie w formie umożliwiającej ich pozyskanie, odtwarzanie, utrwalanie i drukowanie.
2. Wprowadzenie do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od OWU wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia wysyłane są odpowiednio na adres siedziby, miejsca zamieszkania lub na adres korespondencji adresata.
4. Wszelkie zawiadomienia i zaświadczenia SIGNAL IDUNA, Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, Uprawnionego i osoby składającej roszczenie w związku z umową ubezpieczenia, powinny być składane na piśmie pod rygorem nieważności, za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym, chyba że postanowienia OWU lub umowy ubezpieczenia dopuszczają inną formę.
5. Ubezpieczony, Ubezpieczający, Uprawniony lub osoba składająca roszczenie mają obowiązek poinformować SIGNAL IDUNA o zmianie adresu.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.